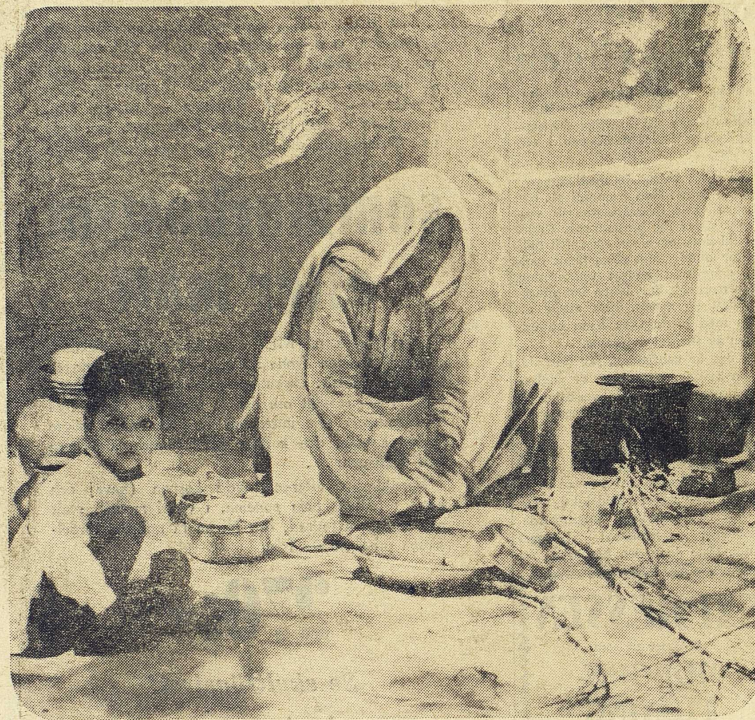

6/5

Tingsten i Indien:

Möte med Nehru 'Debatterad—dyrkad'

I uttryck och sätt fanns hos Nehru nästan inget av det spända, aggressivt energiska, ivriga och ändå litet osäkra, som vi förknippar med handlingens män, skriver Herbert Tingsten i en artikel på kultursidan, där han skildrar ett möte med den indiske premiärministern i New Delhi. "Nehru var som vanligt klädd i

rock och frälsningsarmékrage; de röda rosorna på skrivbordet och i knapphålet sticker av mot den mörka hyn och den asketiska dräkten." Karaktäristiken av den i världspolitiken omdebatterade och i Indien dyrkade Nehru kommer att följas av några artiklar om möten med andra ledande indier. Bilden visar en typisk scen i Punjabs byar, modern

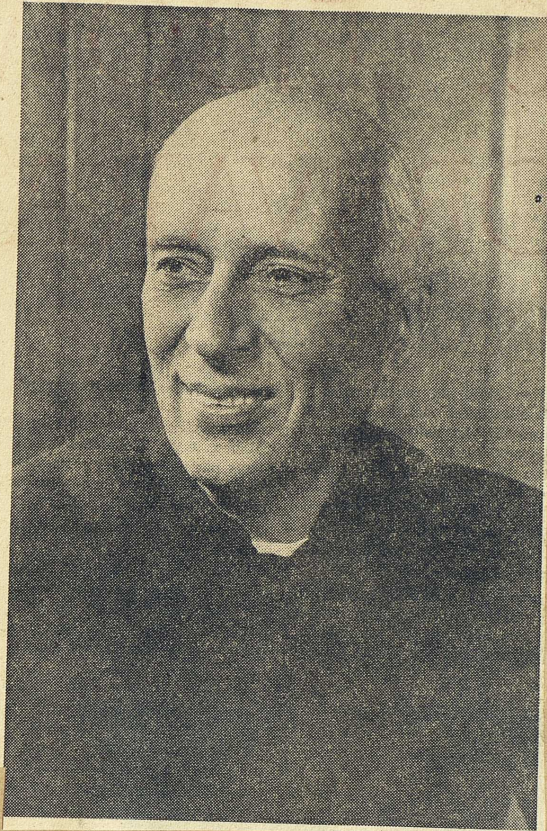
som förbereder baket vid den öppna eldstaden. Herbert Tingsten inledde sin östasiatiska artikelserie med en granskning av Ceylons problem och position i samväldet och kommer under de närmaste veckorna att ge intryck från Indien och Siam samt utförligt behandla dominerande frågor i dagens Japan.

Se sidan fyra, spalt två

INTRYCK AV NEHRU

NEHRU ÄR en av världspolitikkens mest omstridda personer — om hans utomordentliga auktoritet i Indien finns intet tvivel. Varje samtal, med anhängare eller motståndare, bekräftar det intrycket. Han säges vara en god människa, en karaktäristik som hos oss och i många andra länder verkar en smula ovidkommande och löjlig i fråga om en politiker, men som i Indien är naturlig och väsentlig, liksom "en hederlig karl" i USA. Såsom ledare av ett av världens största riken har han lyckats bevara mycket av den världsliga prestige som följer med misslyckade ansträngningar, förföljelse och lidanden; han framstår som en Gandhi eller Kristus, segrande i denna världen. Ty segern är ostridig. Hans "tredje ståndpunkt", som vi kan finna famlande och undvikande, möter i Indien ingen opposition eller kritik; den godtas lika totalt som den neutrala politiken i Schweiz. Hans inrikespolitik har likaledes vunnit ett överväldigande starkt stöd, även om framgångarna ackompanjerats av de små minoritetspartiernas anklagelser för saktfärdighet och opportunism.

Det är ännu inte tio år sedan Indien vann full självständighet. Nehru och kongresspartiets ledande krets hade givit ungdomen och medelåldern åt striden för oberoende; de flesta av dem är

u män mellan sextio och sjuttioem år. Något utformat program för hur den eftertraktade riheten skulle begagnas hade de inte; det stora målet hade skymt bort motsättningarna. Men den stora, paradoxala principen för handlandet var, schematiskt sett, att reformera Indien efter nutida västerländska ideal. Det är väl nu klart för de flesta att den brittiska kolonialpolitikens svaghet inte i första rummet var hårdhet och exploatering, ehuru det var främst på dessa punkter som beskyllningarna sattes in. Svagheten låg snarare i att man av respekt för bestående ordning och åldriga traditioner, liksom av tröghet och likgiltighet, inte handlade, inte reformerade; denna bekvämlighetspolitik blev automatisk en konservativ politik. Det var därför till stor del de nya, mera obundna och auktoritativa makthavarna som det tillkom att förverkliga engelska grundsatsen. Demokrati och politisk frihet, furststaternas avskaffande, de oberörbaras upprättelse, kvinnornas likställighet, utbildning åt alla, jämnare jordfördelning, hårdare beskattning av de förmögna, socialpolitik, industrialisering, socialisering i viss omfattning — allt detta är krav som den indiska eliten importerat från det moderna och radikala England, ofta direkt genom studier i London, Oxford och Cambridge. Vilket naturligtvis inte hindrar att man här, som på andra håll, söker framställa det nya som en återgång till gamla, inhemska och värnadsvärda idéer.

Moderniseringen, önskan att småningom och nödortfött ta igen Västerens väldiga försprång, materiellt och ideologiskt, är som indisk målsättning för närvarande knappast allvarligt hotad. Varken kommunismen, som tror sig kunna göra det materiella framsteget snabbare genom en kolossal operation i diktaturens och statsvängets regi, eller reaktionen, som spelar ut religion, sedvanor och hävdvunna föreställningar mot elitens framstegstanke, är aktuellt oroande problem. Det är snarare metoderna och tidsschemat striderna gäller. Och här har Nehru och hans helt dominerande parti hittills fört en politik som gjort att de utan svårighet kunnat behålla ledningen. Det kan möjligen med fog sägas att de lyckats bevara sin överväldigande majoritet genom att uppta krav från vänsteroppositionen — såsom jordreformen och socialiseringen av försäkringsväsendet och nu senast den allmänna socialiseringsplanen — men det är regeringen som fört kraven igenom och får äran av reformerna.

Vi förs in i Nehrus mottagningsrum på utrikesdepartementet i New Delhi med ett minimum av byråkratiska formaliteter; ingen tjänsteman är närvarande under intervjun. Nehru var som vanligt klädd i kongresspartiets kostym, med långrock och frälsningsarmékrage; de röda rosorna på skrivbordet och i knapphålet sticker av mot den mörka hyn och den asketiska dräkten. Samtal med personer i Nehrus ställning brukar ju inte vara sakligt givande — särskilt då man får publicera

vad vederbörande säger — och jag är mera intresserad av hur Nehru ser ut och hur han talar än av innehållet i hans svar.

Det mesta jag såg i Indien var bara en upprepning av vad jag läst eller sett på film: motsättningen mellan palats och slum, den brokiga trängseln på gatorna, ropen och färgerna, templen, som liknar överarbetade krokoner, det stelnade eländet i Punjab's byar. Vad som var nytt för mig var de många spröda, fina och vackra ansiktena, som kom nästan alla västerlänningar att verka grova, tunga och alltför aktiva. Nehru har ett sådant ansikte. Då jag sökte efter svenskar att jämföra honom med kom jag inte på någon annan än biskop Einar Billing, som jag såg på ett par debatter i Uppsala för länge sedan. I uttryck och sätt fanns hos Nehru nästan intet av det spända, aggressivt energiska, ivriga och ändå litet osäkra som vi förknippar med handlingens män; han måste tänka på helt andra ting än politik och ärenden några timmar om dagen. Jag hade hört talas om hans högmod och självbelåtenhet — och fick det under resan än mera — och trodde mig i hans självbiografi ha spåret förhåvelse bakom falsk blygsamhet; men det personliga intrycket var ett annat. Om en inre strid här utkämpats, syntes den vara slutförd med det godas seger; medvetenheten om makt, intelligens och till och med godhet fanns i detta ansikte, men var överspunnit av mildhet, vemod och stillhet.

— Jag hoppas att ni inte ber mig om lösningar på världsproblemen, börjar Nehru. Nej, förvisso inte; Nehru har redan otaliga gånger formulerat de satsen om fred och

förståelse och avspänning med vilka politikerna måste uttrycka sin goda vilja. Min strävan är att ställa frågor något vid sidan om den internationella allmänningen, inte i tro på att få höra något nytt eller originellt, utan för att få en uppfattning om Nehrus sätt att resonera. Svaren är från den synpunkten — inte genom sitt sakliga innehåll — upplysande. Nehru svarar snabbt, kort och formellt klart, men samtidigt intelligent undvikande, för att inte säga undflyende. Trots att han inte säger något väsentligt eller riskabelt, pratar han inte, som så många politiker vid dylika tillfällen, alltigenom lösligheter eller plattheter; han ger ofta en viss udd och precision även åt det banala, och ibland kommer han helt ifrån att svara genom välformulerade motfrågor. Jag tänker aldrig: Är denne man så dum att han verkligen tror vad han säger, eller tror han mig vara så dum att han anser det rimligt att svara på det sättet — reflexioner som jag ofta haft anledning att göra vid samtal med politiker, särskilt under denna resa.

Några exempel på frågor och svar, ungefärligt återgivna. — Kongresspartiet är allenahärskande; är detta enpartisystem inte farligt för demokratin? Ja, vad vill ni vi skall göra? Vi hindrar inga partier att uppträda och tävla med oss. Vi kan väl inte föra en oskicklig politik för att framkalla en stark opposition. I framtiden kanske en ny partimotsättning, mera lik den som är vanlig i andra demokratier, kommer till stånd i Indien. Vi kan inte göra mer än ge frihet åt alla. — Indien kallas ibland av ledande män inom kongresspartiet för en socialistisk stat. Är det riktigt? Nej, det uttrycket ger inte en bild av hur det är, utan hur vi vill att det skall bli. — Vad menar ni då med socialism, hur mycket skall ni socialisera, är inte allmän socialisering farlig för demokratin? Låt mig i stället fråga om inte en utveckling mot större jämlikhet är nödvändig för demokratiens existens. Hur mycket som skall socialiseras vet jag inte, det blir en fråga från fall till fall. Därför kan jag inte definiera socialism annat än som innebärande den relativa jämlikhet som demokratin kräver. — Vann inte kommunismen i Indien, som ni bekämpar, terräng genom det storartade mottagandet av de ryska ledarna i höstas? Jag tror inte att vårt mottagande av dem eller deras egen propaganda är av någon betydelse för den saken. Det indiska folket kommer att döma oss och våra inhemska, kommunistiska motståndare efter gärningarna, inte efter vad som förekom vid Chrustjovs och Bulganins besök. — Det talas om Asien; är inte det talet lika löst som talet om Europa? Jo, om det är slarvigt att använda Europa annat än som ett geografiskt begrepp, är det ännu slarvigare att på det sättet tala om Asien. Här är ju avstånden, olikheterna, skiljaktigheterna i syften om möjligt ännu större. Det enda som är gemensamt för många av de asiatiska folken är att vi frigjort oss från främmande förtryck och att vi har ungefär samma stora och trängande problem att lösa.

HERBERT TINGSTEN